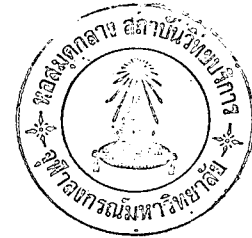

บทที่ ๓

ลักษณะและสภาพการผลิตองุ่น

ในบทนี้จะกล่าวถึงความเป็นมาของการปลูกองุ่นในประเทศไทย ลักษณะและสภาพการผลิตองุ่น กล่าวคือ ชาวสวนมีขั้นตอนวิธีการผลิตด้วยการเลือกที่ปลูก การขยายกิ่งพันธุ์ การเตรียมดินปลูก การบำรุงรักษา การทำค้างให้ต้นองุ่นยึดเกาะ การตัดแต่งกิ่งให้ทรงพุ่มเจริญเติบโตตามรูปทรงที่ต้องการ และตัดแต่งกิ่งให้ต้นองุ่นออกดอกติดผล การปลิดช่อดอกและช่อผล ผลองุ่น การเก็บผลองุ่น จนถึงการรื้อต้นองุ่นทิ้ง ตลอดจนการตลาดและราคาซื้อขายองุ่น เพื่อจะใช้เป็นแนวทางในการศึกษาถึง เงินลงทุน ต้นทุนหรือรายจ่าย รายได้และผลกำไรจากการทำสวนองุ่น ซึ่งจะวิเคราะห์ในบทถัดไป

๓.๑ ความเป็นมาของการปลูกองุ่นในประเทศไทย

ประเทศไทยได้สนใจการปลูกองุ่นกันมานานแล้ว เชื่อกันว่า ได้มีการนำเข้ามาปลูกเป็นครั้งแรกในสมัยรัชกาลที่ ๕ และในสมัยรัชกาลที่ ๗ ก็ได้มีหลักฐานซึ่งแสดงว่าพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้ทรงพระราชทานคำแนะนำให้ผู้ใกล้ชิด เบื้องยุคลบาทได้ปรับปรุงวิธีการปลูกองุ่นอยู่เนือง ๆ แต่การปลูกองุ่นก็ยังคงอยู่ในวงแคบ ๆ ยังไม่กว้างขวางใหญ่โต จนเป็นแบบการค้าได้ ทั้งนี้อาจสืบเนื่องมาจากการใช้เมล็ดปลูก จึงมีการกลายพันธุ์เสมอ ๆ (ตามธรรมชาติของการขยายพันธุ์โดยเมล็ด) นอกจากนั้นยังอาจสรุปได้ว่า น่าจะเป็นเพราะขาดความรู้ในการใช้ปุ๋ย คำนการใช้อย่างป้องกันกำจัดศัตรูองุ่น

ในด้านความรู้ เรื่องการตัดแต่งกิ่ง ผู้ปลูกสมัยเก่าก่อนก็จะปลูกให้เสื่อขึ้นบนซุ้มหน้าบ้าน โดยหวังจะให้ต้นงุ่นออกช่อ ผล ห้อยระย้าสวยงามยิ่งนัก ไม่เคยมีการตัดแต่งกิ่งหรือรู้จักวิธีบังคับตัดให้งุ่นออกดอกติดผลแต่ประการใดคงปล่อยให้ต้นเจริญออกกิ่งก้านสาขายืดยาวออกไปไม่มีที่สิ้นสุด จึงอาจทำให้เกิดช่อดอก ช่อผลบนต้นงุ่นอย่างประปราย ไม่มากพอที่จะปลูกเป็นการค้าแต่อย่างใด

ในด้านปุ๋ย ผู้ปลูกก็ไม่ทราบว่างุ่นต้องการปุ๋ยอะไร และในสมัยนั้นก็คงมีปุ๋ยคอกเพียงอย่างเดียวเท่านั้น ยังไม่มีปุ๋ยวิทยาศาสตร์บรรจุกระสอบ เช่นในสมัยนี้แต่อย่างใด ดังนั้นธาตุอาหารที่จำเป็นในการสร้างดอกเจริญเป็นผลก็ขาดแคลน ทำให้ต้นงุ่นไม่สามารถเจริญให้ผลที่ดีได้

ในด้านการใช้ยาป้องกันกำจัดศัตรูงุ่นซึ่งนับว่าสำคัญต่อการปลูกงุ่นเช่นกัน ก็พบว่าในสมัยนั้นรู้จักแต่ไล่ต้อนและยาฉุน สำหรับใช้ฆ่าแมลง ส่วนยาป้องกันโรคราก็คงรู้จักกันแต่ยาเข้าสารกำมะถันเท่านั้น ยาชนิดอื่น ๆ ยังไม่เป็นที่ปรากฏ ดังนั้น เมื่องุ่นแสดงอาการเป็นโรคก็จะมีหวั้งความรู้ว่าเป็นโรคอะไรและใช้ยาอะไรรักษาได้ แสดงว่ามียาชนิดเดียวหรือสองชนิด ซึ่งไม่สามารถใช้ได้กับทุกโรค ดังนั้นสภาพของต้นงุ่นในฤดูฝนจึงทรุดโทรมมาก และอาจตายไ้มากต่อมาก เนื่องจากถูกโรคและแมลงเข้าทำลายอย่างหนัก

จึงเห็นได้ว่า คนในสมัยเก่าได้ขาดทั้งความรู้ในการปฏิบัติ ขาดยาหรือสารเคมีในการรักษา ป้องกันปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดจากศัตรูพืช ด้วยเหตุผลใหญ่ ๆ ดังกล่าวมาแล้ว จึงทำให้การปลูกงุ่นมิได้ขยายตัวเท่าที่ควร และหากทวนนึกถึงการเชื่อถือเรื่องงุ่น เป็นไม้ผลเขตหนาวด้วยแล้ว จึงเห็นได้ว่ามิใช่แต่จะขาดปัจจัยต่าง ๆ ดังกล่าวแล้วเท่านั้น (ซึ่งมีผลถึงการปลูกงุ่นได้ไม่งอกงาม) ยังน่าจะเป็นเพราะการขยายพันธุ์โดยเมล็ดอีกด้วย ที่เป็นผลให้ได้ผลงุ่นที่ไม่ตรงตามพันธุ์ คือการกลายพันธุ์ให้ผลที่มีรสเปรี้ยวกว่าพันธุ์ที่ส่งเข้ามาขายเสมอ การที่เพาะต้นจากเมล็ดก็น่าเป็นสาเหตุหนึ่งที่ส่งเสริมความเชื่อถือว่าอากาศเมืองไทยร้อน จึงได้ผลงุ่นไม่มีรสหวาน เช่น งุ่นที่ปลูกในเมืองหนาว ดังนั้นการปลูกงุ่นในสมัยก่อนก็ยังไม่สามารถปลูกกันขนาดที่จะทำเป็นการค้าได้ เนื่องจากความไม่พร้อมในหลาย ๆ ด้านด้วยกัน ดังนั้นในเวลาต่อมาหากคนใหม่ ๆ หรือใครก็ตามสนใจที่จะปลูกงุ่นให้สำเร็จก็จะต้องถูกกล่าวหาว่าเป็นพวกคนเสียสติ เพราะคนเก่า ๆ เคยทำมาแล้ว ไม่เคยปลูกได้สำเร็จทั้งสิ้น

จนกระทั่งมาถึงยุคก่อนการปลูกงุ่นกันเป็นการค้า ซึ่งอยู่ในช่วงราว พ.ศ. ๒๔๘๗ ถึง

ราว พ.ศ. ๒๕๐๔ ซึ่งควรกล่าวถึงกลุ่มสนใจการปลูกองุ่นเพื่อเป็นการค้า ๓ กลุ่ม คือ กลุ่มทางมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ กลุ่มทางกรมกสิกรรม (กรมวิชาการสมัยนี้) กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และกลุ่มเอกชน สำหรับกลุ่มมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์นั้น ในปี พ.ศ. ๒๕๔๗ ศาสตราจารย์ คุณหลวงสมานวนกิจ ได้ย้ายจากตำแหน่งอธิบดีกรมป่าไม้ มาเป็นคณบดีคณะเกษตร เนื่องจากท่านเป็นผู้ที่สนใจในการเกษตรแผนใหม่ ท่านได้พยายามที่จะหาพันธุ์สัตว์ พันธุ์พืชใหม่ ๆ จากต่างประเทศเสมอ เช่น พันธุ์ผึ้งจากประเทศออสเตรเลีย พันธุ์กบ แม่น้ำไส้เดือนท่านก็ได้คิดว่า พันธุ์จากต่างประเทศเหล่านี้ น่าจะเลี้ยงในเมืองไทยได้ และคงจะเพิ่มผลผลิตทางเกษตรได้ดี ในบ้านพันธุ์พืชนั้น ท่านก็ได้เป็นผู้ติดต่อนำเข้า และท่านยังเชื่อว่าเมืองไทยจะปลูกองุ่นได้ พันธุ์สตรอเบอร์รี่ และการปลูกสตรอเบอร์รี่ท่านก็ได้สนใจเป็นอย่างมากเช่นกัน ท่านเคยนำสตรอเบอร์รี่ไปปลูกในพระราชวังสวนจิตรลดา เกี่ยวกับสตรอเบอร์รี่ ท่านถึงกับพูดว่า พระเจ้าได้ประทานผลไม้ที่อร่อยที่สุดให้แก่กษัตริย์องค์หนึ่งในยุโรป แสดงว่า ศาสตราจารย์คุณหลวงสมานวนกิจ ท่านได้สนใจพืชต่างประเทศมาก องุ่นท่านก็ได้พบชาวแคลิฟอร์เนีย และได้พันธุ์มาปลูก ได้ทราบว่ายูนิคอร์นที่มีน้อย อินทรีย์วัตถุมาก เมื่อท่านได้พันธุ์มาใหม่ก็เอาปุ๋ยคอกปุ๋ยหมักใช้ปลูกองุ่นจนงอกงามมาก ต่อมาศาสตราจารย์ปวีณ ปุณศรี ได้นำพันธุ์องุ่นเข้ามาทดลองปลูกในภาควิชาพืชสวน มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์อย่างมากมาย นับเป็นร้อย ๆ พันธุ์ เพื่อให้ทราบว่าพันธุ์ใดจะสามารถปรับตัวเข้ากับสภาพอากาศประเทศไทยได้ดีกว่า ซึ่งจะนำไปสู่การวิจัยเพื่อปลูกองุ่นเป็นการค้าได้

ทางด้านกรมกสิกรรมนั้น ดร. พิศ ปัญญาลักษณ์ ท่านได้จบการศึกษาจากประเทศฝรั่งเศส และโดยเจตนาที่ท่านสนใจคือ การทำเหล้าองุ่น ดังนั้น เมื่อท่านได้กลับเข้ามาบริหารราชการในกรมกสิกรรม จึงได้ทำการศึกษากการปลูกองุ่น โดยเฉพาะได้นำพันธุ์ต่าง ๆ มาจากทางยุโรป เช่น พันธุ์ Muscat Hamburgh พันธุ์ Chassela Dore' ซึ่งมักเป็นองุ่นที่มีเปอร์เซ็นต์น้ำตาลสูง เหมาะในการทำเหล้าองุ่น และฝรั่งเศสก็เป็นประเทศที่มีความเชี่ยวชาญในการทำเหล้าองุ่นที่มีชื่อเสียงของโลก

จึงเห็นได้ว่า ประเทศไทยระยะนั้นได้พันธุ์องุ่นเพื่อนำเข้ามาปลูกอย่างมากมายและกว้างขวาง เพราะทางมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ได้นำพันธุ์จากเมืองเควิสรัฐแคลิฟอร์เนีย ซึ่งเป็นแหล่งที่รวบรวมพันธุ์ต่าง ๆ ของโลกอยู่ด้วย และมักเป็นพันธุ์องุ่นประเภทปลูกเพื่อใช้รับประทานสด

ส่วนทางกรมกสิกรรม ได้พันธุ์ต่าง ๆ จากประเทศฝรั่งเศส หรือทางยุโรป ซึ่งมักรวบรวมพันธุ์ที่ใช้ประโยชน์ในทางทำเหล้าองุ่น การได้พันธุ์องุ่นสมัยนั้น จึงนับว่าเป็นการนำพันธุ์เข้ามาศึกษากันอย่างกว้างขวางโดยแท้จริง

กลุ่มที่สามคือค้ำวน เอกชน บุคคลแรกที่ควรกล่าวถึง คือ คุณกำแหง ทวีสิน ท่านผู้นี้แม้จะจบการศึกษาทางค้ำวนบัณฑิต แต่ก็ได้มีความสนใจทางด้านเกษตรเป็นอย่างมาก และในที่สุดก็ได้ศึกษาองุ่นและทำสวนองุ่นแห่งแรกของประเทศไทยที่ตำบล บางเสร่ อำเภอสัตหีบ จังหวัดชลบุรี ประมาณกิโลเมตรที่ ๑๖๔ และในสมัยนั้นได้มีการติดต่อขอความรู้ต่าง ๆ ทางด้านองุ่นกับศาสตราจารย์ ปวิณ ปุณศรีอย่างใกล้ชิด ได้ปลูกองุ่นหลายพันธุ์ด้วยกัน โดยเฉพาะพันธุ์องุ่นที่มีแนวโน้มว่าจะเป็นองุ่นที่มีคุณภาพดีเยี่ยม ปลูกเป็นการค้าได้ทั้งนั้น ในบรรดาพันธุ์ทั้งหลายในขณะนั้นก็มีพันธุ์ Queen Ribier, Black Rose, Muscat Hamburg, Muscat of Alexandria, Thompson Seedless, White Malaga, Cardinal และพันธุ์ต่าง ๆ เหล่านี้ได้กลายเป็นพันธุ์ที่ใช้ปลูกเป็นการค้าในระยะแรก และลด เหลือบางพันธุ์ในระยะต่อมาจนถึงในปัจจุบันนี้ สำหรับการปลูกองุ่นของคุณกำแหง ทวีสิน มีสิ่งที่ควรสังเกตคือที่ดินเป็นดินทราย น้ำมักไม่พอเพียงในการปลูก ดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ และเนื่องจาก เป็นดินทรายนี้เองทำให้เกิดความระแวงว่าอาจจะพบปัญหาพวกแมลงกินรากอาศัยอยู่ในสภาพดินทรายได้ คือแมลงที่มีชื่อว่า Phylloxera และยังมีไส้เดือนฝอยเข้ารบกวน กัดกินรากองุ่นอีกด้วย จึงได้ส่งองุ่นเพื่อใช้ทำดินตอ คือองุ่นลูกผสมพันธุ์ Solonis X Othello No. 1613 ซึ่งเป็นต้นตอที่สามารถเจริญเติบโตทนทานต่อแมลงและไส้เดือนฝอยดังกล่าวมาแล้ว เมื่อได้นำมาเป็นต้นตอแล้วก็ปรากฏว่าเป็นต้นตอองุ่นที่มีคุณสมบัติที่สามารถเจริญเติบโตได้ดี และปรากฏว่าเป็นผลดีสืบมาจนถึงการปลูกองุ่นในปัจจุบันและชาวสวนในปัจจุบันนี้ เรียกองุ่นต้นตอนี้ว่า องุ่นพันธุ์ป่า คุณกำแหง ทวีสิน ได้ปลูกองุ่นหลายพันธุ์ที่สามารถให้ผลผลิตในระยะนั้นได้ผลผลิตต้นละหลายกิโลกรัม ได้ราคาดีมากก็โลกรัมละไม่ต่ำกว่า ๖๐ บาท

คุณสมพงษ์ ศัลยเศรษฐี เป็นพ่อค้าที่นำพันธุ์องุ่นเข้ามาปลูกและขยายพันธุ์จำหน่าย เหตุการณ์ที่ควรกล่าวถึง คือ การส่งพันธุ์องุ่น คาร์ดินัล ต้นขนาดใหญ่อายุ ๓ ปี คือขนาดเริ่มให้ผลจากต่างประเทศมาปลูก ผลปรากฏว่า ต้นองุ่นนี้เมื่อได้นำมาปลูกในกระบะที่เตรียมโดยใส่ดินผสมปุ๋ยคอกปุ๋ยหมักอย่างดี เมื่อต้นองุ่นตั้งตัว เจริญเติบโตก็ออกดอกติดผลได้ข้อผลองุ่นขนาดใหญ่ การออกผล

องุ่นต้นนี้ก่อให้เกิดความมั่นใจเพิ่มขึ้นในแง่การสามารถติดผลและการเจริญเติบโตของผล จนได้ผลสุกเป็นที่น่าพอใจ นอกจากนี้ได้มีการทำข่าว การประชาสัมพันธ์เรื่องการปลูกองุ่นกันมากขึ้นเรื่อย ๆ

จากผลของการสนใจการปลูกองุ่นของกลุ่มบุคคลทั้งสามกลุ่มนี้เอง ทำให้ชาวสวนที่กำลังมององุ่นว่าเป็นพืชใหม่ ที่น่าจะปลูก เป็นการค้าได้ เริ่มสนใจมากขึ้นทุกที ประจวบกับที่ชาวสวนสามพรานกำลังอยากปลูกพืชใหม่ ด้วยสาเหตุที่ว่าชาวสวนทางสามพรานในระยะนั้นกำลังประสบปัญหาการขาดทุนในการทำสวนพุทรา

เพื่อให้เข้าใจเพิ่มขึ้นจึงขอล่าวถึงความ เดิมของชาวสวนทางสามพราน จังหวัดนครปฐม ว่า ชาวสวน เหล่านี้เริ่มงานทางเกษตรนานมาแล้วโดย เริ่ม เป็นชาวนาปลูกข้าว ระยะต่อมาการปลูกข้าวได้ผลไม่ดีทำให้บางปีขาดทุน สภาพความเป็นอยู่ไม่ดีขึ้น แม้ว่าจะได้ทำงานหนักมาก จึงได้หันมาปลูกผักชนิดต่าง ๆ เช่น พริก ผักกอก แตงโม และในที่สุดการปลูกผักก็ประสบปัญหาขาดทุนอีก เนื่องจากผักระยะหลัง ๆ มีราคาถูกลงมาก จนไม่คุ้มค่าการลงทุน ดังนั้นต่อมาเมื่อมีการนำพุทราพันธุ์ใหม่เข้ามาปลูก เช่น พันธุ์บอมเบย์ เทรียนทองพิเศษ ชาวสวนก็เปลี่ยนมาปลูกพุทรา ในสมัยแรก ๆ พุทราก็ให้รายได้แก่ชาวสวนดีมาก เช่น ราคาดีถึงผลละ ๕๐ สตางค์ในสมัยนั้น (พ.ศ. ๒๕๐๑) ต่อมาพุทราที่มีคนปลูกกันมาก ปลูกตามกันจนกระทั่งชาวสวนแทบทุกรายผลิตพุทราได้ดีมาก เพราะพุทราไม่มีปัญหาเรื่องโรคแต่อย่างใด ทุกสวนจึงมีแต่ผลผลิตเต็มไปหมด ดังนั้นในที่สุดราคาพุทรา ก็ตกลงมาถึงกิโลกรัมละ ๑ บาทเท่านั้น เมื่อมาถึงสภาพเช่นนี้ก็ทำให้ชาวสวนสามพรานตกอยู่ในสภาวะเป็นหนี้สินหลายราย ได้อพยพทิ้งถิ่นฐานเดิม เพื่อไปหาที่ดินแถวจันทบุรี ซึ่งมีราคาถูกกว่า ไปทำสวนอย่างอื่นต่อไป เมื่อมาถึงสภาพเช่นนี้ ชาวสวนพยายามมองหาพืชพันธุ์ชนิดใหม่ที่จะสามารถทำเงินให้มียาได้ฟื้นคืนตัวจากสภาพเป็นหนี้สินได้ ช่วงระยะเวลาจะเป็นราว พ.ศ. ๒๕๐๔ ชาวสวนหลายรายได้มาขอความรู้ต่าง ๆ จากมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ชาวสวนบางส่วนได้ลงทุนเช่าที่ดิน เดินทางไปยังสวนของคุณกำแหง ทวีสิน อย่างไรก็ดีตามขณะนั้นทางมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ก็ได้ตอบปัญหาข้อสงสัยต่าง ๆ ของชาวสวนสามพรานและเป็นอันเข้าใจอย่างแน่ชัดว่า สามารถปลูกองุ่นเป็นการค้าได้ ดังนั้นชาวสวนสามพรานจึงเป็นชาวสวนกลุ่มแรกๆ ที่เริ่มนำพันธุ์องุ่นจากทางมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และทางสวนคุณกำแหง ทวีสิน ไปปลูกเป็นการค้า ในปัจจุบัน การปลูกองุ่นในท้องที่อำเภอสามพรานก็ขยายตัวกันอย่างกว้างขวาง ชาวสวนมากรายด้วยกันได้ร่ำรวยขึ้นเพราะการ

ปลูกองุ่นโดยแท้ และบางคนก็เปลี่ยนฐานะจากคนงานทำสวนรายวันมาเป็นผู้มีอันจะกินในปัจจุบันนี้
 ในระยะนั้นการปลูกองุ่นในท้องที่อำเภอสามพรานได้เฟื่องฟูมาก เนื่องจากการปลูกองุ่นจึงเพิ่มขึ้นขยาย
 พื้นที่ออกไปยังจังหวัดใกล้เคียง จนปัจจุบันนี้การปลูกองุ่นได้ขยายครอบคลุม เนื้อที่ของจังหวัดนครปฐม
 ราชบุรี สมุทรสาคร และสมุทรสงคราม

๓.๒ ขั้นตอนการผลิตองุ่น

ขั้นตอนการผลิตองุ่นที่เป็นมาตรฐาน ส่วนใหญ่ดำเนินการตามขั้นตอนที่คล้ายคลึงกันหรือกล่าว
 ได้ว่าเหมือนกัน แต่ผลที่ได้จากการทำสวนองุ่นอาจแตกต่างกันได้มาก ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความรู้ ความ
 ขำนาญงาน ทุน และความเอาใจใส่ดูแลรักษาสวน ซึ่งแตกต่างกันระหว่างสวนองุ่นแต่ละสวน ทำให้
 ความสำเร็จที่ได้รับจากการทำสวนองุ่นแตกต่างกันไปด้วย บางสวนได้ผลผลิตต่อไร่สูง และมี
 คุณภาพดี ทำให้ได้กำไรสูง และขยายเนื้อที่ปลูกออกไปเรื่อย ๆ แต่สวนองุ่นอีกหลายแห่งต้องประสบ
 ความขาดทุนและต้องล้มเลิกไปในที่สุด ทั้งที่ต่างก็ดำเนินการตามขั้นตอนการผลิตอย่างเดียวกัน

สวนองุ่นในอำเภอสามพรานส่วนใหญ่เป็นที่ราบลุ่มแถบแม่น้ำนครชัยศรีซึ่งเคยเป็นที่นามาก่อน
 สวนจึงมีลักษณะโค้งแฉ่ง ไม่ค่อยมีต้นไม้ใหญ่ ๆ ขึ้นอยู่โดยรอบ ชาวสวนในเขตนี้นิยมปลูกองุ่นพันธุ์
 ไวท์มาลละกามากกว่าพันธุ์อื่น ๆ เพราะผลองุ่นมีคุณภาพดีกว่า เปลือกไม่แตกง่าย มีรสหวานกรอบ
 ให้ราคาดีและมีตลาดที่แน่นอนกว่าพันธุ์อื่น ๆ

๓.๒.๑ การเลือกที่ปลูก^๑ เป็นการพิจารณาถึงเรื่องดินฟ้าอากาศ พันธุ์และน้ำ ซึ่งเป็น
 ปัจจัยสำคัญเบื้องต้นของความสำเร็จในการทำสวนองุ่น เพราะแหล่งที่ปลูกที่เหมาะสมกับพันธุ์องุ่นนั้น ๆ
 จะอำนวยความสะดวกให้ต้นองุ่นเจริญเติบโตดี และให้ผลดีทั้งปริมาณและคุณภาพอันทำให้มีผลต่อต้นทุนและรายได้
 ตัวอย่างเช่น องุ่นพันธุ์ Riesling เจริญเติบโตได้ดีเฉพาะในประเทศเยอรมันนี และพันธุ์
 Thompson Seedless เฉพาะที่แคลิฟอร์เนีย เป็นต้น

^๑ พงษ์ สุกมลันนท์, องุ่น, (หน้า ๗๔-๘๔.)

๓.๒.๓ การขยายพันธุ์องุ่น^๑ องุ่นเป็นพืชที่ทำการขยายพันธุ์ได้ง่ายและรวดเร็ว การขยายพันธุ์นั้นทำได้หลายวิธี เช่น การเพาะเมล็ด การปักชำ การตอนกิ่ง การติดตาต่อกิ่ง เป็นต้น ชาวสวนองุ่นที่ทำได้หลายวิธี เช่น ส่วนมากมักซื้อพันธุ์จากสถานที่จำหน่ายพันธุ์องุ่นที่ทำไว้ขาย เป็นการสะดวกและราคาถูกอีกด้วย แต่ก็มีบางแห่งทำการขยายพันธุ์เอง เพื่อเป็นการประหยัดและแน่ใจในพันธุ์ของตนเองที่นำมาขยาย

ชาวสวนองุ่นในอำเภอสามพรานนิยมขยายพันธุ์ด้วยวิธีการติดตามากกว่าวิธีการอื่น ๆ โดยชาวสวนจะนำต้นที่มีผลดี แต่อ่อนแอไม่ทนทานต่อโรคในดินหรือมีระบบรากไม่แข็งแรง ทาอาหารไม่เก่ง ไปติดบนต้นคอของพันธุ์ที่แข็งแรงและทนทานต่อโรคในดิน

วิธีทำมี ๒ วิธี คือ ตอนต้นตองุ่นพันธุ์ป่าเสียก่อน แล้วคัดเลือกตาขององุ่นพันธุ์ที่ต้องการเอาตาชนิดที่โบน ๆ และมีสีน้ำตาล ต้องเป็นตาที่ไม่บอด ปราศจากโรคและแมลง เชือดตาให้ติดเนื้อไม้แล้วนำไปติดกับต้นคอเอาผ้าพลาสติกพันไว้ให้ส่วนตาโผล่ออก จากนั้นจึงนำไปชำในทรายและซีเต้าแกลบ จนรากเจริญดีแล้ว จึงนำไปปลูก ในระหว่างชำควรพ่นยาป้องกันกำจัดโรคราและเพลี้ยจักจั่น การติดตาอีกวิธีหนึ่งคือ ติดตาในแปลงปลูก โดยปลูกต้นตอกลงในแปลงเสียก่อน จนเจริญเติบโตสูงประมาณ ๕๐ เซนติเมตร จึงติดตาด้วยพันธุ์ดี วิธีแรกเป็นวิธีที่ชาวสวนในเขตสามพรานปฏิบัติกัน เพราะประหยัดและสะดวกในการดูแลรักษาที่ง่ายกว่าวิธีที่สอง วิธีที่สองเหมาะที่จะทำในที่ซึ่งขาดน้ำ

๓.๓.๓ การเตรียมแปลงปลูก^๒ วิธีการเตรียมดินย่อมขึ้นอยู่กับสภาพเดิมของพื้นที่ ถ้ามีต้นไม้ใหญ่หรือมีก้อนหินขนาดใหญ่ที่ปะปนอยู่กับพื้นดินจะเป็นอุปสรรคต่อการทำสวน ก็ต้องกำจัดทิ้งไป สวนองุ่นอาจจะเป็นแบบไร่หรือแบบยกร่องก็ได้ สวนองุ่นในอำเภอสามพรานเป็นพื้นที่ต่ำ ระดับน้ำในดินสูง จึงต้องทำการยกร่องก่อนปลูก องุ่นสามารถเจริญเติบโตได้ดีบนที่ดินที่เคยเป็นที่นามาก่อน แต่ถ้าว เป็นที่ดินที่บุกเบิกใหม่ก็จะให้ผลดียิ่งขึ้น และจากการสัมภาษณ์ชาวสวน ส่วนใหญ่พวกเขาจะไม่ปลูกบนที่ดินที่เคยปลูกองุ่นมาก่อน เพราะในดินจะสะสมโรคทำให้การปลูกองุ่นซ้ำบนที่ดินเดิม จะ

^๑ ชูพงษ์ สุขุมลันนันทน์, "องุ่น" (หน้า ๔๔-๔๕.)

^๒ เรื่องเดียวกัน, (หน้า ๔๕.)

ไม่ให้ผลดีเท่าที่ควร อย่างไรก็ตาม ถ้าจำเป็นจริง ๆ ชาวสวนก็มีทางแก้ได้บ้าง โดยการปล่อยน้ำให้ท่วมที่ดินไม่ต่ำกว่า ๓ เดือน จึงไขน้ำทิ้ง แล้วทำการยกร่องใหม่ไม่เข้ากับร่องเดิม หรือจะใช้ร่องเดิมก็ได้ ต้องกลับดิน แล้วตากดินให้สุกก่อน หรืออีกวิธีก็โดยการปลูกพืชชนิดอื่นสักครึ่งหนึ่งก่อน แล้วค่อยกลับมาปลูกองุ่นซ้ำ เป็นการหมุนเวียนการปลูกพืชชนิดต่างกันไป

กระบวนการเตรียมดินเพื่อปลูกองุ่นนั้น จะเริ่มจากการไถพรวนพลิกหน้าดินให้ตากแดดไว้ ๒-๓ อาทิตย์จนแห้งดีแล้ว ขึ้นต่อไปจะไถดินทั้งแปลง เกสีย และไถเป็นรูปร่อง แล้วยกคัน ชาวสวนเรียก เปิกท้อง เปิกเป็นร่อง ๆ ความกว้างของหลังคันประมาณ ๖-๗ เมตร ความยาวตามความเหมาะสมของพื้นที่ ระยะระหว่างร่องด้านบนซึ่งใช้เป็นร่องน้ำกว้างประมาณ ๓๕ ซม. ถึง ๑ เมตร ความลึกของร่องไม่น้อยกว่า ๐.๗๕ เมตร ภายหลังรถแทรกเตอร์ได้ไถคันดินให้เป็นรูปร่องแล้ว ต้องใช้แรงงานคน ขุด ตกแต่ง เก็บดิน และแทงร่อง เกสียพื้นที่บนหลังร่องให้สม่ำเสมอ ทั่วประตูลงสำหรับระบายน้ำเข้าออกจากแปลง แล้วตากดินไว้ประมาณ ๒-๓ อาทิตย์

ชาวสวนจำนวนมากจะปล่อยให้ที่ดินหลังแปลงตากแดดไว้ตลอดฤดูแล้ง ในขณะที่เดียวกันก็ใส่ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก เมื่ออย่างเข้าฤดูฝนจึงจะทำการย่อยดิน ใส่ปุ๋ยหมักปุ๋ยคอกอีกครั้งหนึ่งเพื่อช่วยให้ดินโปร่งและระบายน้ำได้ดี จึงเตรียมการเพาะปลูกได้

✶ ด้านทิศทางของร่องและคันดินนั้น ส่วนมากมักหันขวางกับตะวัน เพื่อให้ได้รับแสงแดดพอเพียง เมื่อค้ำองุ่นเสร็จแล้ว เว้นแต่ในที่ซึ่งจำกัดไม่สะดวกที่จะทำให้ถูกทิศทางได้ แต่ก็ต้องพยายามให้ได้รับแสงแดดให้มากที่สุดเท่าที่สามารถจะทำได้

ขณะที่ตากดิน ชาวสวนจะทำที่พักอาศัยไว้เป็นโรง เรือนชั่วคราวและไว้เก็บอุปกรณ์ต่าง ๆ เตรียมจัดหาไม้รวก ไม้เนื้อแข็งเพื่อทำค้ำ ตาปู ลวด เชือก จัดหาปุ๋ยคอก ปุ๋ยเคมี ยาฆ่าแมลง และยางป้องกันเชื้อโรคต่าง ๆ

ศูนย์วิทยุทรัพยากร
แผนภาพที่ ๓ ลักษณะแปลงอุ้มอก เป็นคันดินและร่องน้ำมองด้านขวา
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

๓.๒.๔ การปลูก เนื่องจากอุณหภูมิปลูกบนแปลงที่ยกสูง และมีร่องน้ำล้อมรอบ ชาวสวน จะเริ่มปลูกในระยะเดือนใดก็ได้แต่ทำที่ปฏิบัติอยู่ ชาวสวนจะเลือกปลูกอุณหภูมิเฉพาะในระยะ เดือนพฤษภาคมและเดือนมิถุนายน เป็นส่วนมาก ซึ่งเป็นระยะที่เริ่มมีฝนตก ชาวสวนให้ความเห็นว่า ในระยะเดือนอื่น ๆ จะสามารถปลูกอุณหภูมิได้ก็จริง แต่การเจริญเติบโตของต้นที่ปลูกใหม่นั้นไม่สู้ ดีนัก ถึงแม้จะพยายามรดน้ำให้เพียงพอก็ตาม ทั้งนี้เพราะว่าในระยะเดือนอื่นที่ไม่ใช่ระยะที่มีฝนตก นั้น สภาพอากาศทั่วไปจะแห้งแล้ง ไม่ชุ่มชื้นเหมือนในระยะสองเดือนนี้ ซึ่งมีฝนตกอยู่เสมอ ๆ อุณหภูมิจึงเจริญงอกงามได้เร็วและไม่ชะงักงัน^๑

การปลูกอุณหภูมินั้นจะต้องเตรียมหลุมไว้สำหรับปลูกอุณหภูมิต่อละต้น ชาวสวนจะขุดหลุมเป็นแถวอยู่ ตรงกลางของแปลง โดยเว้นระยะระหว่างหลุมประมาณ ๓ เมตร หรือจะห่างกันหลุมละประมาณว่า แต่ละหลุมมีความกว้าง ยาว และลึกประมาณ ๗๕ X ๗๕ X ๗๕ เซนติเมตร ขุดเอาดินก้นหลุม ขึ้นแล้วใส่ปุ๋ยคอกหรือปุ๋ยหมักรองก้นหลุมไว้หลุมละบุงี้ หรือ ๓-๕ กิโลกรัม คลุกเคล้ากับดินบนกลบ ลงให้พูนหลุมปลูกซึ่งเมื่อดินยุบตัวแล้ว จะได้ระดับกับพื้นของแปลงพอดี พร้อมทั้งจะปลูกได้ แล้วนำ กิ่งพันธุ์ที่เตรียมไว้มาปลูก อัดดินที่ปากหลุมให้แน่นรดน้ำให้ชุ่ม ใช้ไม้รวกปักเป็นหลักให้อุณหภูมิ เกาะยึด ผูกยอดอุณหภูมิจึงกับไม้หลัก ดูแล รักษาและรดน้ำสม่ำเสมอทุกวัน คอยเด็ดตาป่า เพื่อให้งอกแต่ตาหวาน ระยะนี้ก็ต้องฉีดยาป้องกัน กำจัดแมลงและโรคต่าง ๆ ประมาณ ๒-๓ วันต่อครั้ง ปริมาณยาที่ใช้ให้ใช้ เพียงแต่น้อยหรือ เพียงครึ่งหนึ่งของทางบริษัทจำหน่ายยาแนะนำ เพื่อมิให้ยาเข้มข้นเกินไปจะเป็น อันตรายต่อต้นอ่อน

๓.๒.๕ การทำค้างอุณหภูมิจึงเป็นไม้ยืนต้นชนิดเถาเลื้อย เมื่อเจริญเติบโตสูงพอได้ประมาณ ๔ เดือน ชาวสวนจะทำค้างให้กิ่งอุณหภูมิจึงเกาะ ก่อนจะลงค้างชาวสวนจะจกดินและแต่งคันน้ำข้างร่อง

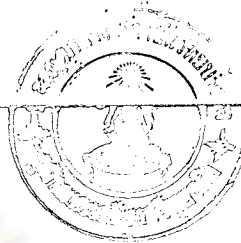
^๑ กรมส่งเสริมการเกษตร, "รายงานการสำรวจสภาพการทำสวนอุณหภูมิจึง" ในท้องที่จังหวัด นครปฐม ราชบุรี สมุทรสาคร และสมุทรสงคราม พ.ศ. ๒๕๑๔. เอกสารทางวิชาการที่ ๑๒ (ร.พ. ชุมชุมสหกรณ์การขายและการซื้อแห่งประเทศไทย) หน้า ๑๒

เพื่อกันน้ำไม่ให้ไหลลงท้องร่อง บัญจะได้อยู่บนคัน ไม้ไหลลงร่องน้ำหมด ค้างอ่งุ่นมีหลายแบบ เช่น แบบร้านสูง ร้านเตี้ย หรือแบบ เรือนต้นไม้ แบบรั้ว แบบค้ำงเตี้ย เป็นต้นตัว T.

ชาวสวนอ่งุ่นในอำเภอสสามพราน นิยมทำค้ำงแบบเสาคู่โดยใช้ไม้เนื้อแข็งขนาดประมาณ ๑-๒ นิ้ว x ๓-๔ นิ้ว ยาว ๔-๕ คอก ปักลงในดินอยู่ ๒ ข้าง ของแปลงห่างกัน ๑.๕ เมตร ใช้คานเชื่อมระหว่างเสาเพื่อยึดให้แน่น และมีเหลือหัวไม้ออกไป ๒ ข้าง ระยะระหว่างเสาแต่ละคู่ห่างกันประมาณ ๑๐-๒๐ เมตร ยิ่งปักถี่จะแข็งแรงขึ้น แต่สิ้นเปลือง สวนอ่งุ่นมาตรฐานหรือเจ้าของสวนมีทุนรอนดีจะใช้ไม้เนื้อแข็งล้วนทำค้ำง ส่วนสวนอ่งุ่นต่ำกว่ามาตรฐานหรือเจ้าของสวนมีทุนรอนน้อยจะใช้ไม้เนื้อแข็งปักเฉพาะหัวท้ายแปลง และระหว่างกลางแปลงจะใช้ไม้รวกแทน หลังจากนั้นจะใช้ลวดเบอร์ ๑๑-๑๓ ซึ่งพาดไปบนคานตามความยาวของแปลงให้ขนานกันประมาณ ๗-๘ เส้น เว้นระยะห่างให้เท่า ๆ กัน โดยประมาณเส้นละ ๕๐ เซนติเมตร ดึงลวดให้ตึงเต็มที่ ที่หัวและท้ายแปลงให้ใช้หลักไม้ขนาดใหญ่ (stay) ตกลงไปในดินให้แข็งแรง แล้วใช้ลวดโยงจากค้ำงมามัดที่หลักให้แน่น จะช่วยไม่ให้ลวดหย่อนได้ ยอดอ่งุ่นจะทอดไปตามหลักไม้ ชาวสวนจะต้องผูกยอดอ่งุ่นให้เต็มค้ำงอย่างมีระเบียบไม่เปียดทับกันระ เคะระกะ ยอดไหนไม่ดีหรือมีโรคระบาดจะต้องตัดยอดเสียเหลือไว้แต่เฉพาะยอดที่อวบและสมบูรณ์ดี กิ่งแขนงตามต้นต้องริดออกให้หมด ระยะเวลาที่ชาวสวนต้องปราบหญ้า กำจัดวัชพืชและฉีดยาป้องกันแมลง รดน้ำเป็นประจำ

ความสูงของค้ำงอ่งุ่น ชาวสวนในเขตสามพรานนิยมทำค้ำงอ่งุ่นให้มีความสูงประมาณ ๑.๕๐ เมตร ทั้งนี้เพื่อความสะดวกในการทำงานในด้านพ่นยา ตัดแต่งกิ่ง และปลิดผลจะทำได้ง่าย

ศูนย์วิทยุทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ศูนย์วิทยุทรัพยากร

แผนภาพที่ ๔ ลักษณะค้ำจุน ต้น แสดงหัวท้ายแปลงมีหลักไม้ใหญ่ยึดแน่น ต้นองุ่นปลูกอยู่กลางแปลง มีไม้ราวกีด เกาะและมีไม้เสียบกลงดินอยู่ ๒ ข้าง แปลงเชื่อมด้วยคานไม้ยึดแน่น

๓.๒.๖ การบำรุงรักษา องุ่นเป็นพืชที่เจริญเติบโตเร็ว สามารถให้ผลได้ภายในเวลา

๑๖ เดือน แต่องุ่นต้องการดูแลรักษามาก เพราะบอบบางและมีโรคพืชชรบกวนมาก

เมื่อต้นองุ่นยังเล็กอยู่ ยังไม่มีความแข็งแรงเพียงพอที่จะอยู่โดดเดี่ยวภายใต้แสงแดดอันแรงกล้าได้ เพื่อป้องกันไม่ให้เหี่ยวแห้งเฉา ชาวสวนต้องทำที่กำบังพรางแสงแดดเอาไว้เป็นเวลา ๑-๔ อาทิตย์ แล้วแต่ว่าจะปลูกในระยะใด ชาวสวนองุ่นในอำเภอสามพราณนิคมใช้ทาขมิ้นพรวัวเป็นวัสดุที่ใช้พรางแสงแดด

องุ่นต้องการความชื้นมาก ชาวสวนจึงทำการรดน้ำให้พื้นดินชุ่มชื้นเสมอ ในระยะปลูกใหม่ ๆ ชาวสวนจะทำการรดน้ำทุกวัน หรือวันเว้นวันจนกว่าองุ่นจะเจริญเติบโต จนมีใบตกปกคลุมค้างได้แล้ว แปลงองุ่นก็จะไม่แห้งเร็วเกินไป ชาวสวนเริ่มรดน้ำห่างขึ้นอาจจะเป็น ๓ วันครั้ง แต่หลังจากตัดแต่งกิ่ง องุ่นจะต้องการน้ำมากขึ้นอีก ชาวสวนจึงต้องให้น้ำแก่องุ่นอย่างสม่ำเสมอไปเรื่อย ๆ จนถึงระยะที่ผลแก่จึงควรงดน้ำสัก ๒-๔ สัปดาห์ก่อนวันตัดผล การรดน้ำในช่วงผลแก่นี้ จะทำให้ผลองุ่นมีคุณภาพดี รสหวานจัดและสีสวย

เพื่อให้องุ่นเจริญเติบโตเร็ว แข็งแรงให้ผลดก มีคุณภาพของผลองุ่นดี และต้นมีอายุการให้ผลยืนนาน ชาวสวนนอกจากจะต้องรดน้ำสม่ำเสมอแล้ว ยังต้องคอยให้ปุ๋ยแก่ต้นองุ่นเป็นระยะ ๆ เริ่มตั้งแต่ตอนเตรียมแปลงจนกระทั่งช่วงอายุขององุ่น ชาวสวนจะให้ปุ๋ยครั้งแรกเมื่อขุดหลุมปลูกองุ่นเสร็จ จะใช้ปุ๋ยคอกหรือปุ๋ยหมักประมาณหนึ่งบุงก็ต่อหนึ่งหลุม กรณีดินเป็นกรดควรปรับปรุงดินด้วยปูนขาว อย่างไรก็ตามชาวสวนนิยมใส่ปูนขาวในระยะแรกปลูกนี้ด้วยประมาณ ๒ กิโลกรัมต่อหนึ่งหลุม ชาวสวนก็นิยมใส่ปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยเม็ดโดยใส่เพียงเล็กน้อยประมาณ ๑ ช้อนชาเท่านั้น และจะไม่ใส่ปุ๋ยในระยะต้นเล็กนี้อีก จนองุ่นขึ้นต้นแล้ว ๓ เดือน ในระยะเลี้ยงเถาชาวสวนจะใส่ปุ๋ยแก่ต้นองุ่นอีกเดือนละครั้ง ให้ทั้งปุ๋ยหมัก ปุ๋ยคอก โดยเฉพาะมูลค่างควา การให้มูลค่างควาแก่องุ่นในระยะเลี้ยงเถานี้มีความจำเป็นมาก เพราะเกี่ยวกับความเจริญเติบโต ความแข็งแรง และความสามารถที่จะให้ผลในวันข้างหน้าอย่างมาก กรณีให้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกจะต้องเพิ่มเป็น ๒ เท่าของมูลค่างควา ในขณะที่ต้นองุ่นยังเล็กอยู่ ชาวสวนจะให้ปุ๋ย ประมาณหนึ่งกำมือต่อต้น เมื่อองุ่นเติบโตขึ้นก็จะเพิ่มจำนวนปุ๋ยให้มากขึ้นตามลำดับ จนเต็มทีหนึ่งลิตรต่อต้น

การให้ปุ๋ยในระยะตัดแต่งกิ่งนั้น ชาวสวนจะให้ปุ๋ยผสมมีปุ๋ยวิทยาศาสตร์และปุ๋ยคอก เป็นจำนวนประมาณ ๔ ครั้ง ครั้งแรกก่อนตัดแต่งกิ่ง ๑๕ วัน จะให้ปุ๋ยผสมประมาณครึ่งกิโลกรัมต่อต้นและปุ๋ยคอกประมาณหนึ่งบุงก็ต่อต้น หลังจากตัดแต่งกิ่งใหม่จะให้ปุ๋ยผสม เป็นครั้งที่สอง ต่อมาอีกประมาณ ๔๐ วัน

เป็นระยะที่ดอกกำลังบาน ก็ให้ปุ๋ยอีกครั้งหนึ่ง เช่นเดียวกับครั้งแรก หลังจากนั้นอีกประมาณ ๒๕ วัน ชาวสวนก็จะให้ปุ๋ยแก่ต้นองุ่น เป็นครั้งสุดท้ายซึ่งเป็นระยะที่ภายหลังพรุณองุ่นแล้ว เพื่อช่วยให้ผลองุ่น มีคุณภาพดี สีสวย และมีรสหวาน ต่อจากนี้จะไม่มีการให้ปุ๋ยแก่องุ่นอีก เพราะจะทำให้องุ่นมีเนื้อนุ่ม และไม่หวาน^๑

การให้น้ำและให้ปุ๋ยแก่ต้นองุ่นอย่างสม่ำเสมอดังกล่าวนอกจากจะทำให้ต้นองุ่น เจริญเติบโต ดีแล้ว ยังได้ช่วยให้วัชพืชเจริญด้วย การกำจัดวัชพืชจึงเป็นหน้าที่จำเป็นที่ชาวสวนองุ่นจะละเว้น เสียไม่ได้ ชาวสวนจะคอยกำจัดวัชพืชที่อยู่ตลอดเวลา เมื่อมีวัชพืช เริ่มขึ้นในสวนองุ่น ชาวสวนจะรีบ ถอนทิ้งทันที ถ้าปล่อยให้ลูกกลมไปมากก็จะกำจัดยาก เสียแรงงานและเวลามาก

ศัตรูพืช^๒ เป็นปัญหาใหญ่และสำคัญของชาวสวนองุ่น ศัตรูพืชขององุ่นมีหลายอย่างรวมทั้ง โรค แมลง และนก ชาวสวนองุ่นจะต้องคอยกำจัดศัตรูพืชให้กับองุ่นตั้งแต่ เริ่มปลูกจนกระทั่งผลแก่ และจนหมดอายุของตน ศัตรูพืชแต่ละอย่างมีความร้ายแรงไม่เท่ากัน ที่ระบาดรุนแรงในอำเภอสามพราน มี ราแป้งขาว ราน้ำค้าง แอนแทรกโนส โรแดง ค้างคาวเข็ง และหนอนกินดอกกินใบอ่อน เนื่องจาก สภาพอากาศของเมืองไทยร้อน มีฝนตกชุก และมีการตัดแต่งกิ่งให้องุ่นออกดอกติดผลตลอดทั้งปี ทำให้มีโรคระบาดมาก และเกือบตลอดทั้งปี ขณะนี้ปัญหาศัตรูพืช เป็นปัญหาสำคัญที่เกษตรกรต้องเสียทั้ง แรงงานและค่าใช้จ่ายมาก ศัตรูพืชขององุ่นนอกจากที่กล่าวแล้ว ยังมีนกและค้างคาว ซึ่งทำความเสียหาย โดยการจิกกินผลองุ่นในระยะแก่ ทำให้ผลร่วงเสียหายได้มากเช่นกัน

^๑ดูภาคผนวกข้อ ๒ และข้อ ๓ แสดงคำแนะนำการใส่ปุ๋ยโดยกรมส่งเสริมการเกษตรและ คุณไมตรีแห่งร้านไมตรีพาณิชย์ ผู้แทนจำหน่ายยาและปุ๋ย ตลาดอำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม

^๒ศัตรูพืชขององุ่นมีมาก ชาวสวนสามารถป้องกันกำจัดโรคและแมลงได้ โดยการพ่นยา ดูภาคผนวกข้อ ๔ และข้อ ๕ แสดงตารางการพ่นยาป้องกันกำจัดโรคและแมลงขององุ่น

การป้องกันศัตรูพืชของงุ่นนี้มีตัวยาที่วางขายในท้องตลาดชนิดต่าง ๆ กัน แล้วแต่ประเภทของศัตรูพืช จากการสัมภาษณ์ชาวสวนงุ่นในเขตสามพรานพบว่า ยาปราบศัตรูพืชส่วนใหญ่ให้ผลดี ปัญหาอยู่ที่ราคายาบางชนิดมีราคาสูงมาก ทำให้ต้นทุนในการทำสวนงุ่นสูง

อุปกรณ์เกี่ยวกับการฉีดยาฆ่าศัตรูพืชและรดน้ำนั้น ชาวสวนงุ่นในอำเภอสามพรานนิยมคือเป็นเรือไม้ มีเครื่องยนต์ใบน้ำซึ่งทำหน้าที่รดน้ำ และฉีดยาฆ่าศัตรูพืชได้ เรือลำหนึ่งจึงใช้ประโยชน์ได้สองอย่าง กล่าวคือ เวลาที่ต้องการรดน้ำ ชาวสวนก็จะจุ่มสายจุกลงไปใต้น้ำในร่องสวน แล้วเครื่องยนต์ก็จะทำหน้าที่ใบน้ำออกไปตามท่ออย่างซึ่งมีสองเส้น รดน้ำได้สองแปลงที่ขนابر่องน้ำได้พร้อม ๆ กัน เวลาที่ต้องการจะพ่นยาชาวสวนก็จะบรรจุยาผสมเก็บไว้ในเรือซึ่งมีบรรจุประมาณลำละ ๑๐-๑๕ ปี๊บ แล้วจุ่มหัวจุกลงในน้ำยาผสม เครื่องยนต์ก็จะทำหน้าที่ดูดยาผสมพ่นไปตามแปลงงุ่นได้ครั้งละสองแปลง เช่นเดียวกัน

ชาวสวนงุ่นต้องทำการลอกเลนท้องร่องสวนปีละ ๑-๒ ครั้ง เพื่อรักษาความลึกของท้องร่องอยู่เสมอโดยไม่ให้ดินเขินขึ้นมา ดินที่โกยขึ้นมาจากท้องร่องก็จะนำไปทำขบบริมหลังคันดินเพื่อป้องกันมิให้น้ำชะปุ๋ยลงไปใต้น้ำร่อง

แผนภาพที่ ๕ แสดงวิธีการรดน้ำ

๓.๒.๗ การตัดแต่งกิ่ง

แผนภาพที่ ๖ สภาพสวนองุ่น ภายหลังจากการตัดแต่งกิ่งให้ ออกดอกติดผล

การตัดแต่งกิ่งองุ่นจะทำในสองระยะ ด้วยเหตุผลที่แตกต่างกัน ในระยะแรกเป็นการตัดแต่งทรงต้นในระยะ เลี้ยงเถา การตัดแต่งกิ่งในระยะนี้เป็นการบังคับให้ต้นองุ่นเจริญเติบโตไปในทิศทางและในรูปทรงที่ต้องการ เพื่อให้ง่ายต่อการบำรุงรักษาและการเก็บผลต่อไป การตัดแต่งกิ่งอีกระยะหนึ่ง เป็นการตัดแต่งกิ่งเพื่อให้ออกผล เมื่อองุ่นเจริญเติบโตเต็มค้ำ มีเส้นผ่าศูนย์กลางของลำต้นประมาณ ๔ เซนติเมตร ซึ่งอาจจะมีอายุระหว่าง ๘-๘ เดือนถึง ๑ ปี ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับวิธีการบำรุงรักษา โดยปกติแล้ว ชาวสวนมักจะเริ่มตัดแต่งกิ่งเพื่อให้ออกดอกติดผล เมื่อองุ่น (พันธุ์ไวท์มาลลิกา) มีอายุ ๑ ปีเศษ

รูปภาพผนวกข้อ ๖ แสดงวงจรการเจริญเติบโตขององุ่นที่ปลูกเพื่อผลิตผล

การตัดแต่งกิ่งเพื่อให้ดอกติดผลนี้ เป็นการตัดแต่งกิ่งแขนงให้สั้นลง โดยให้มีตาเหลือไว้จำนวนหนึ่ง เพื่อให้แตกตาเจริญเป็นช่อดอกและผลต่อไป การตัดแต่งกิ่งในระยะนี้เป็น เรื่องที่สำคัญที่สุด ถ้าไม่ได้มีการตัดแต่งกิ่งอ่อนก็อาจจะไม่ออกดอกติดผลเลยหรือถ้าออกดอกติดผลก็จะได้ผลน้อยมาก ดังนั้นชาวสวนอ่อนทุกคนจึงต้องเรียนรู้วิธีการตัดแต่งกิ่งอ่อนให้ดี และด้วยความชำนาญชาวสวนที่ไม่ชำนาญ ไปตัดแต่งกิ่งตรงตำแหน่งที่ไม่เหมาะสมก็อาจไม่เกิดช่อดอกช่อผลได้ จากการสำรวจพบว่า ชาวสวนบางราย รายงานว่าการตัดแต่งกิ่งบางมัดไม่ได้ผลเลย อ่อนไม่ยอมออกดอกติดผล

ก่อนการตัดแต่งกิ่ง ๑-๒ สัปดาห์ ชาวสวนจะรดให้น้ำแก่อ่อน เพื่อให้ต้นอ่อนได้พักตัวอย่างเต็มที่ การตัดแต่งกิ่งนั้นจะตัดให้ตอกิ่งสั้นเพียง ๓-๔ ตา ถ้าเป็นกิ่งอ่อน ชาวสวนจะตัดให้เหลือตามากขึ้น หลังการตัดแต่งกิ่งแล้ว ชาวสวนก็จะเริ่มให้น้ำแก่อ่อนใหม่ เมื่อตัดแต่งกิ่งแล้วประมาณ ๒ อาทิตย์ อ่อนก็จะแตกกิ่งใหม่ กิ่งที่แตกใหม่นี้มีสองชนิด ชนิดหนึ่งจะมีช่อดอกอยู่ อีกชนิดหนึ่งจะมีแต่ใบ ต่อมาอีกประมาณ ๒ สัปดาห์ ดอกก็จะบาน ในช่วงนี้ถ้าเกิดฝนตก ดอกอาจเสียหายร่วงหล่นได้

๓.๒.๘ การปลิดช่อดอก ช่อผล ผลอ่อน การผลิตอ่อนที่มีคุณภาพดีนอกจากจะขึ้นอยู่กับ การเลือกพันธุ์ที่เหมาะสม สภาพดินฟ้าอากาศ การชลประทาน การใส่ปุ๋ยและการป้องกันกำจัดโรค และแมลงดังที่ได้กล่าวแล้ว ยังขึ้นอยู่กับ การปลิดช่อดอก ช่อผล และผลอ่อน

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

๓.๒.๘ การเก็บผล หลังจากตัดแต่งกิ่งแล้วประมาณ ๔-๑๒ เดือน องุ่นพันธุ์ไวท์มาลลาคาก็จะมีผลสุกพร้อมที่จะเก็บเกี่ยวได้ แต่ก่อนที่จะเก็บผลชาวสวนจะงดให้น้ำระยะหนึ่งดังกล่าวแล้ว อีกประการหนึ่งองุ่นในแปลงหนึ่งจะสุกไม่พร้อมกันประกอบกับผลองุ่นเก็บไม่ได้ เมื่อเก็บมาแล้วจะมีสภาพคงที่ไม่หวานขึ้นหรือสุกมากขึ้นอีก การเก็บผลองุ่นจึงต้องเลือกผลที่สุกพอดีเท่านั้น องุ่นที่ไม่แก่เต็มที่จะมีรสเปรี้ยว ฝาดไม่อร่อย ที่แก่เกินไปก็จะแตกและเน่าง่าย

หลังจากเก็บผลองุ่นแล้ว ชาวสวนก็จะปล่อยให้องุ่นได้พักตัวประมาณ ๑-๒ เดือน เพื่อให้องุ่นมีโอกาสสะสมอาหารพร้อมที่จะให้ผลในระยะต่อไป ถ้าชาวสวนให้อองุ่นได้พักตัวไม่เพียงพอผลในคราวต่อไปก็จะน้อยลง และต้นจะโทรมเร็ว ในระหว่างพักตัวนี้ ชาวสวนจะให้น้ำและปุ๋ยแก่ต้นองุ่น และจะงดให้น้ำประมาณ ๑ สัปดาห์ก่อนที่จะตัดแต่งกิ่งในคราวต่อไป ในปีหนึ่ง ๆ ชาวสวนจะตัดแต่งกิ่งองุ่นเพื่อให้ออกดอกติดผลได้สองครั้ง องุ่นพันธุ์ไวท์มาลลาคาในอำเภอสามพราณจะให้ผลได้ประมาณ ๖-๘ มีด หรือ ๓-๔ ปี เท่านั้น โดยมีดหนึ่ง ๆ สามารถให้ผลผลิตเฉลี่ยประมาณ ๑๐๐๐-๑๕๐๐ กิโลกรัมต่อไร่ หรือ ๑๐-๑๕ กิโลกรัมต่อต้น หลังจากนั้นต้นจะให้ผลไม่คุ้มทุน ชาวสวนจะต้องรื้อต้นองุ่นทิ้ง เมื่อเปรียบเทียบกับองุ่นต่างประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งของสหรัฐอเมริกา ต้นองุ่นมีอายุเฉลี่ยอยู่ได้ถึง ๓๐ ปี องุ่นของไทยมีอายุสั้นมาก ทั้งนี้มีสาเหตุมาจากลักษณะของแปลงองุ่นของไทยซึ่งยกร่องและมีน้ำขังอยู่ในร่องน้ำใต้แปลงองุ่นเพียงไม่เกิน ๑.๕ เมตร ทำให้รากองุ่นไม่สามารถหยั่งลึกลงไปในระดับน้ำใต้ดินได้ ต้องหาอาหารอยู่ในขอบเขตจำกัดบนคันดินที่อยู่เหนือระดับน้ำขึ้นมาเท่านั้น และยังสามารถเกิดจากการเร่งให้ออกผลเร็วเกินไปด้วย

๓.๔.๑๐ การใช้สารฮอร์โมนกับช่อดอกองุ่น ชาวสวนองุ่นในอำเภอสามพราณเริ่มนิยมใช้สารฮอร์โมนกับช่อดอกองุ่นพันธุ์ไวท์มาลลาคาเพื่อขยายช่อผลให้ยาวขึ้น ผลไม่ติดแน่นกันมาก เป็นการประหยัดเวลาในการผลิตผลอ่อน นอกจากนั้นฮอร์โมนยังช่วยให้ผลยาวขึ้น มีคุณภาพดีขึ้น และปริมาณผลผลิตองุ่นก็จะเพิ่มขึ้นด้วย

ชาวสวนจะพ่นน้ำยาฮอร์โมนไปที่ช่อดอกในระยะหลังจากดอกบาน ๓-๗ วัน และฉีดพ่นอีกครั้งหนึ่งหลังจากฉีดครั้งแรกแล้ว ๗ วัน

๓.๓ การตลาดขององุ่น

องุ่นเป็นพืชที่มีลักษณะพิเศษกว่าพืชอื่น ๆ อย่างหนึ่งคือ ชาวสวนสามารถควบคุมและบังคับการออกดอกตกผลขององุ่นได้ด้วยวิธีการตัดแต่งกิ่ง โดยปกติแล้วองุ่นสามารถออกดอกติดผลได้ตลอดปี องุ่นพันธุ์ไวท์มะลากาจะมีผลแก่พอที่จะเก็บไปขายได้หลังจากตัดแต่งกิ่งแล้ว ๔-๕ เดือน ดังนั้นชาวสวนอยากจะมีองุ่นไว้ขายเมื่อไรก็จะนับถอยหลังไป ๔-๕ เดือน แล้วตัดแต่งกิ่ง เป็นต้นว่าชาวสวนเห็นว่าในเทศกาลตรุษจีนซึ่งอยู่ในราวต้นเดือนธันวาคม จะมีความต้องการองุ่นในตลาดสูง ก็ก็จะนับถอยหลังไป ๔-๕ เดือน เป็นประมาณปลายเดือนกันยายน ทำการตัดแต่งกิ่ง แล้วองุ่นก็จะมีผลแก่ที่จะเก็บขายได้ในเทศกาลตรุษจีนพอดี เราจึงพบเสมอว่า องุ่นจะมีวางขายในท้องตลาดมากในเทศกาลต่างๆ และมีน้อยในฤดูกาลที่ไม่มีเทศกาล มีผลในการช่วยรักษาเสถียรภาพของราคาขององุ่นในฤดูกาลต่าง ๆ เพราะชาวสวนองุ่นสามารถควบคุมคุณภาพขององุ่นให้สอดคล้องกับอุปสงค์ในระยะต่าง ๆ กันนั่นเอง กลสิกรในกลุ่มอื่น ๆ ไม่สามารถจะทำได้ และความไม่มีเสถียรภาพของราคาผลิตผล เกษตรเป็นปัญหาการตลาดที่สำคัญของกลสิกรไทยทั่วไป

ในเรื่องการตลาดนี้ จะแบ่งการอธิบายออกเป็นหัวข้อต่าง ๆ ดังนี้

๓.๓.๑ วิธีการขายองุ่น ชาวสวนองุ่นในอำเภอสามพรานส่วนใหญ่ไม่ได้ขายองุ่นให้กับผู้บริโภคโดยตรง แต่ขายให้พ่อค้าคนกลางมีวิธีการซื้อขายแบ่งเป็น ๓ วิธีคือ

ก. เมื่อองุ่นแก่พอที่จะเก็บผลได้แล้ว ถ้าไม่มีพ่อค้าคนกลางเข้ามาติดต่อซื้อองุ่นในสวน ชาวสวนก็จะออกไปติดต่อกับพ่อค้าคนกลางที่ตลาดอำเภอสามพรานหรือพ่อค้าคนกลางที่ตลาดอำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม ให้มาดูองุ่น และตีราคา ถ้าเป็นที่ตกลงกัน พ่อค้าคนกลางก็จะเอาเข่งมาบรรจุองุ่นเพื่อนำไปขายต่อไป

ข. พ่อค้าคนกลางจะเข้าไปในสวนองุ่น เพื่อตกลงซื้อองุ่นกับชาวสวนก่อนที่องุ่นจะแก่พอที่จะเก็บผลได้ประมาณ ๒-๔ อาทิตย์ เมื่อตกลงซื้อขายกันเรียบร้อยแล้ว พ่อค้าคนกลางก็จะนำเข่งหรือลังไม้มาให้ชาวสวนทำการบรรจุองุ่น การซื้อขายด้วยวิธีนี้ จะต้องมีความเสี่ยงด้วยกันทั้งสองฝ่าย ถ้าราคาองุ่นในขณะเก็บผลสูงกว่าตอนที่ตกลงราคากัน ชาวสวนก็เสียเปรียบ แต่ถ้าราคาในขณะเก็บผลต่ำกว่าราคาที่ตกลงกันล่วงหน้า พ่อค้าคนกลางจะเสียเปรียบ แต่โดยปกติแล้ว ชาวสวนมีโอกาสที่จะเสียเปรียบมากกว่า เพราะพ่อค้ามีความชำนาญในเรื่องของการตลาดมากกว่า และสามารถคาดการณ์ราคาล่วงหน้าได้ดีกว่าชาวสวนเสมอ

ค. พ่อค้ารับอู๋นไปขายก่อน แล้วจึงแจ้งราคาให้ชาวสวนทราบและชำระเงินให้ภายหลัง โดยการหักค่าใช้จ่ายในการขายและกำไรออกก่อน วิธีนี้ชาวสวนจะต้องไว้เนื้อเชื่อใจพ่อค้าคนกลาง วิธีนี้ชาวสวนมักจะเสียเปรียบพ่อค้าคนกลาง เพราะพ่อค้าคนกลางเป็นผู้กำหนดราคาภายหลังจากจำหน่ายอู๋นแล้ว และในกรณีที่พ่อค้าขายอู๋นได้ไม่หมดหรือขายได้ในราคาต่ำกว่าที่ควรจะเป็นซึ่ง เป็นข้อบกพร่องของพ่อค้าเอง พ่อค้าก็ยังจะผลักภาระไปให้กับชาวสวน โดยการลดราคา

วิธีการขายอู๋นส่วนใหญ่นิยมขายด้วยวิธีแรก และการขายอู๋นของชาวสวนก็มักจะเป็นการขายด้วยเงินสด ถ้าเป็นเงินเชื่อก็มักจะชำระกันภายใน ๒-๔ วัน โดยปกติแล้วพ่อค้าเป็นผู้รับผิดชอบเกี่ยวกับ เช่งบรรจ้อู๋น และเนื่องจากพ่อค้าเข้าไปซื้ออู๋นถึงในสวนการขนส่งอู๋นจากสวนไปตลาดจึงมักจะเป็นหน้าที่ของพ่อค้าคนกลางโดยตรง

๓.๓.๒ ราคาอู๋น ถึงแม้ว่าชาวสวนอู๋นจะสามารถควบคุมฤดูกาลออกดอกตกผลของอู๋นได้ตั้งกล่าวแล้วก็ตาม ก็ยังไม่ได้หมายความว่า ราคาอู๋นจะมีเสถียรภาพโดยสิ้นเชิง ราคาอู๋นที่ชาวสวนขายได้ย่อมแตกต่างกันมากตามคุณภาพของอู๋น สภาพของอุปสงค์และอุปทานของอู๋นตลอดจนการแข่งขันจากผลไม้อื่น ๆ ราคาอู๋นจึงอาจแตกต่างกันตามช่วงเวลาของปี และระหว่างปี^๑

ข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ สอดคล้องต้องกันว่า ชาวสวนมีอำนาจการต่อรองน้อยกว่าพ่อค้าคนกลาง ชาวสวนไม่มีทางทราบราคาของอู๋นจากแหล่งอื่น นอกจากพ่อค้าและเพื่อนบ้าน ซึ่งเพื่อนบ้านเองก็ทราบมาจากพ่อค้าอีกต่อหนึ่ง ชาวสวนไม่เคยได้ข้อมูลเรื่องราคาจากทางราชการหรือจากสื่อมวลชนแต่อย่างไร ชาวสวนจึงต้องยอมรับราคาที่พ่อค้ากำหนดโดยไม่มีทางเลือกเป็นอื่น จนนำอู๋นไปขายให้กับพ่อค้าปลีกในตลาดเองก็ไม่ได้ เพราะมีอู๋นไม่มากพอ และไม่มีอู๋นที่จะขายได้ตลอดปี นอกจากชาวสวนรายใหญ่ที่มีอู๋นขายครั้งละมาก ๆ อู๋นมีคุณภาพดีและมีขายสม่ำเสมอทั้งปี ซึ่งอยู่เพียงไม่กี่ราย ชาวสวนรายปานกลางและรายเล็ก ถ้านำอู๋นไปขายให้กับพ่อค้าขายปลีกในตลาดโดยตรงก็มักจะถูกกดราคายิ่งกว่าพ่อค้าที่เข้าไปซื้ออู๋นถึงในสวนเสียอีก

---

^๑ดูภาคผนวกข้อ ๗ และข้อ ๘ แสดงราคาเฉลี่ยขายปลีกอู๋นและราคาเฉลี่ยอู๋นส่งออกและนำเข้า

ครั้งนี้จะนำไปขายให้กับผู้บริโภคโดยตรงก็มีปัญหาเรื่องสถานที่วางขาย และปัญหาอื่น ๆ อีกมากมาย จึงจำเป็นต้องขายให้กับพ่อค้าคนกลางที่มาซื้อจุ่มในสวน

อย่างไรก็ตาม จากการสำรวจชาวสวนจุ่มในอำเภอสามพราน ชาวสวนส่วนใหญ่พอใจกับการขายจุ่มให้กับพ่อค้าคนกลางที่ไปซื้อในสวน ถึงแม้ว่าชาวสวนต้องถือเอาราคาที่พ่อค้าเป็นผู้กำหนดก็ตาม เพราะมีพ่อค้าหลายคนที่ชาวสวนจะเลือกขายได้

๓.๓.๓ ตลาดจุ่ม จุ่ม เป็นจำนวนมากที่ผลิตได้จากอำเภอสามพรานถูกส่งไปยังต่างประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งประเทศมาเลเซียและสิงคโปร์ พ่อค้าจากอำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม จะทำการซื้อเหมาสวน แล้วส่งไปยังพ่อค้าที่อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา เพื่อทำการส่งต่อไปยังประเทศมาเลเซียและสิงคโปร์ต่อไป นอกจากนี้ก็มีพ่อค้าจากจังหวัดนครปฐม จากปากคลองตลาด และที่อื่น ๆ มาซื้อเหมาสวนโดยส่วนหนึ่งส่งไปขายยังประเทศเพื่อนบ้านใกล้เคียงและอีกส่วนหนึ่งก็ขายให้กับพ่อค้าชายปลึกที่ปากคลองตลาด ที่มหานาคและจังหวัดอื่น ๆ ต่อไป ค่าใช้จ่ายและในการขนส่งตลอดจนภาระจุ่ม พ่อค้าคนกลางเป็นผู้รับภาระทั้งหมด

ฮ่องกงเป็นตลาดจุ่มต่างประเทศแห่งแรกของประเทศไทย โดยมีบริษัท กระจ่าง จำกัด เป็นผู้ส่งไปขายรายแรกในปี พ.ศ. ๒๔๑๑ มีปริมาณเพียง ๗๒๕ กิโลกรัม มูลค่า ๔,๐๗๓ บาท หลังจากนั้นตลาดต่างประเทศของไทยได้ขยายตัวขึ้นเรื่อย ๆ ในปี พ.ศ. ๒๔๑๓ ประเทศไทยได้ส่งจุ่มไปยังประเทศ กัมพูชา กับสิงคโปร์ ต่อมาได้ส่งไปยังประเทศมาเลเซีย ฟิลิปปินส์ และเวียดนาม จนกระทั่งถึงมิถุนายน ๒๔๒๒ ประเทศไทยมีลูกค้าจุ่มต่างประเทศเพิ่มขึ้นเป็น ๑๐ ประเทศ ปริมาณส่งออก ๑,๘๖๘,๕๕๐ กิโลกรัม มูลค่า ๒๒,๔๔๑,๓๘๘ บาท ดังรายละเอียดที่แสดงในตารางต่อไปนี้

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

๓.๓.๔ นโยบายการค้าอู๋งุ่นของไทย^๑

รัฐบาลไทยมีนโยบายในการคุ้มครองชาวสวนผลไม้ภายในประเทศ โดยการจำกัดการนำเข้าผลไม้จากต่างประเทศ ด้วยการห้ามนำเข้าผลไม้บางชนิด กำหนดโควต้า ตั้งกำแพงภาษีรวมทั้งการเก็บภาษีการค้าในอัตราสูง

นโยบายภาษีได้ครอบคลุมถึงอู๋งุ่น เพื่อเป็นการช่วยเหลือผู้ปลูกให้สามารถแข่งขันกับอู๋งุ่นจากต่างประเทศได้ โดยการเก็บภาษีร้อยละ ๖๐ ของราคานำเข้า ซี.ไอ.เอฟ. หรือกิโลก รีมล ๒๐ บาท และภาษีการค้าร้อยละ ๗ ของราคานำเข้า ซี.ไอ.เอฟ. นอกจากนี้ผู้นำเข้ายังจะต้องเสียภาษีเทศบาลอีกร้อยละ ๑๐ ของภาษีการค้า ทำให้ราคาอู๋งุ่นที่นำเข้าจากต่างประเทศมีราคาสูงมาก เช่นในปี พ.ศ. ๒๕๒๐ ราคาอู๋งุ่นสดกิโลก รีมล ๕๗.๗๐ บาท^๒

ต่อมาเมื่อวันที่ ๓๑ มกราคม ๒๕๒๑ รัฐบาลได้ประกาศควบคุมการนำเข้า สินค้าประเภทอู๋งุ่นด้วย เพื่อปรับปรุงภาวะดุลการค้าให้ดีขึ้น ทั้งนี้เพราะอู๋งุ่นไทยมีคุณภาพที่ทัดเทียมกับต่างประเทศ และเพื่อส่งเสริมการทำสวนอู๋งุ่น อย่างไรก็ตามปัจจุบันทางรัฐบาลแลเห็นว่า อู๋งุ่นไทยมีคุณภาพดีและราคาถูกลงสามารถแข่งขันกับต่างประเทศได้ เป็นอย่างดี จึงประกาศให้มีการนำเข้าอู๋งุ่นจากต่างประเทศได้ ประกาศเมื่อ ๓๑ มกราคม ๒๕๒๒ แต่ทั้งนี้ยังต้องเสียภาษีต่าง ๆ ดังกล่าวแล้วข้างต้น

^๑กรมเศรษฐกิจการพาณิชย์ กระทรวงพาณิชย์ "รายงานผลการศึกษาริวิจัย อู๋งุ่น" หน้า ๓๑

วส/วท ๓/๓/๒๕๒๓

^๒ดูภาคผนวกข้อ ๔ ราคาเฉลี่ยอู๋งุ่นส่งออกและนำเข้า